

Na osnovu člana 148 Poslovnika Skupštine Crne Gore ("Službeni list RCG" br. 51/06, 66/06 i "Službeni list CG", br. 88/09, 80/10, 39/11, 25/12, 49/13, 32/14, 42/15, 52/17, 17/18, 47/19, 112/20, 129/20, 65/21, 48/24, 80/24 i 117/26) na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore, Vlada Crne Gore podnosi sljedeće amandmane:

AMANDMAN 1

U Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika Crne Gore prije člana 1 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 1

U Krivičnom zakoniku Crne Gore ("Službeni list RCG", br. 70/03 i 47/06 i "Službeni list CG", br. 40/08, 25/10, 32/11, 40/13, 14/15, 42/15, 44/17, 49/18, 3/20, 144/21, 145/21, 110/23, 123/24, 121/25 i 117/26) u članu 8 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„(3) Krivično djelo učinjeno posredstvom informaciono-komunikacionih tehnologija smatra se izvršenim i u Crnoj Gori ako je informaciono-komunikacionoj tehnologiji ili računarskom sistemu pristupljeno sa teritorije Crne Gore, bez obzira na to gdje se ta tehnologija ili računarski sistem nalazi.“

OBRAZLOŽENJE

Predloženim amandmanom dopunjuje se član 8 Krivičnog zakonika Crne Gore, kojim se uređuje teritorijalno važenje krivičnog zakonodavstva, propisivanjem da će se krivično djelo učinjeno posredstvom informaciono-komunikacionih tehnologija smatrati učinjenim u Crnoj Gori i kada je informaciono-komunikacionoj tehnologiji ili računarskom sistemu pristupljeno sa teritorije Crne Gore, bez obzira na mjesto na kojem se ta tehnologija ili računarski sistem nalazi. Ova izmjena ima za cilj da obezbijedi efikasnije krivično gonjenje krivičnih djela učinjenih posredstvom informaciono-komunikacionih tehnologija, posebno imajući u vidu prekograničnu prirodu takvih oblika kriminala. Izmjena je usklađena sa zahtjevima koji proizilaze iz Direktive (EU) 2017/541 Evropskog parlamenta i Savjeta od 15. marta 2017. godine o borbi protiv terorizma i zamjeni Okvirne odluke Savjeta 2002/475/PUP i izmjeni Odluke Savjeta 2005/671/PUP, u pogledu obaveze država da obezbijede efikasne mehanizme za krivično gonjenje krivičnih djela povezanih sa terorizmom, uključujući i ona učinjena posredstvom informaciono-komunikacionih tehnologija.

AMANDMAN 2

Član 1 mijenja se i glasi:

„Član 2

U članu 36a stav 1 riječi: „šest mjeseci,“ zamjenjuju se riječima: „jedne godine,“.

OBRAZLOŽENJE

Predloženim amandmanom vrši se izmjena člana 1 Predloga zakona, budući da se prethodnim amandmanom dodaje novi član, te se, u skladu sa tim, iz člana 1 Predloga zakona briše uvodni dio.

AMANDMAN 3

Poslije člana 3 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 4

Poslije člana 42a dodaje se novi član koji glasi:

**„Posebne okolnosti za odmjeraivanje kazne za krivična djela protiv polne slobode
učinjena na štetu djeteta**

Član 42b

(1) Ako je neko od krivičnih djela iz čl. 204 do 211b ovog zakonika učinjeno na štetu djeteta, sud će, kao otežavajuće, osim ako predstavljaju obilježja krivičnog djela, posebno cijeniti sljedeće okolnosti: da je dijete posebno ranjivo, naročito zbog odnosa zavisnosti, invaliditeta ili teške tjelesne ili duševne smetnje; da je krivično djelo učinio član porodice djeteta, lice koje živi sa djetetom ili lice koje je zlopotrijebilo ovlašćenje ili položaj povjerenja; da je krivično djelo učinjeno od strane više lica koja su djelovala u sastavu kriminalnog udruženja ili okviru kriminalne organizacije; da je učinilac osuđivan za isto ili istovrsno krivično djelo; da je učinilac sa umišljajem ili iz nehata ugrozio život djeteta; ili da je krivično djelo bilo praćeno teškim nasiljem ili su usljed tog krivičnog djela nastupile teške posljedice po dijete.“

OBRAZLOŽENJE

Predloženim amandmanom dodaje se novi član 42b u Krivični zakonik Crne Gore, kojim se utvrđuju posebne okolnosti koje treba uzeti u obzir prilikom odmjeraivanja kazne za krivična djela protiv polne slobode učinjena na štetu djeteta. Prema ovoj odredbi, prilikom odmjeraivanja kazne učinocima krivičnih djela protiv polne slobode učinjenih na štetu djeteta, sud će naročito cijeniti kao otežavajuće okolnosti posebnu ranjivost djeteta, odnos zavisnosti ili povjerenja između učinioca i žrtve, izvršenje krivičnog djela od strane više lica ili u okviru kriminalne organizacije, raniju osuđivanost učinioca, ugrožavanje života djeteta, kao i upotrebu teškog nasilja ili nastupanje teških posljedica po dijete. Ova mjera jača krivičnopravnu zaštitu djece žrtava seksualnog nasilja i obezbjeđuje individualizaciju kazne u skladu sa težinom posljedica prouzrokovanih takvim krivičnim djelima. Ova odredba usklađena je sa Direktivom 2011/93/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 13. decembra 2011. godine o borbi protiv seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorišćavanja djece i dječje pornografije i o zamjeni Okvirne odluke Savjeta 2004/68/PUP, a naročito sa članom 9 te direktive, kojim se utvrđuju otežavajuće okolnosti koje su države članice dužne uzeti u obzir prilikom sankcionisanja takvih krivičnih djela.

AMANDMAN 4

Poslije člana 10 dodaju se dva nova člana koji glase:

„Član 11

Član 113 stav 1 mijenja se i glasi:

„(1) Od učinioca će se oduzeti novac, predmeti od vrijednosti i svaka druga imovinska korist koji su pribavljeni krivičnim djelom, a ako oduzimanje nije moguće u cjelini ili djelimično, sud će naložiti oduzimanje druge imovine koja pripada učiniocu, do vrijednosti koja odgovara pribavljenoj imovinskoj koristi.“

U stavu 2 riječ „djelatnošću“ zamjenjuje se riječju „aktivnošću“.

Član 12

U članu 117 poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„(4) Izuzetno od stava 3 ovog člana, zabrana obavljanja djelatnosti koja podrazumijeva neposredan i redovan kontakt sa djecom, izrečena nakon osude za neko od krivičnih djela iz čl. 204 do 211b ovog zakonika učinjenog na štetu djeteta, može se izreći kao trajna.“

Dosadašnji st. 4 i 5 postaju st. 5 i 6.

OBRAZLOŽENJE

Predloženim amandmanom dodaje se novi član kojim se mijenja član 113 stav 1 Krivičnog zakonika Crne Gore radi preciziranja pravila o oduzimanju imovinske koristi

pribavljene izvršenjem krivičnog djela. Izmjenom se propisuje da se, kada oduzimanje takve koristi nije moguće u cjelini ili djelimično, sud može naložiti oduzimanje druge imovine koja pripada učiniocu, čime se jača efikasnost sistema oduzimanja imovinske koristi i onemogućava zadržavanje koristi pribavljene izvršenjem krivičnog djela.

Takođe, dodaje se i novi član kojim se dopunjuje član 117 Krivičnog zakonika Crne Gore, kojim se uređuju mjere bezbjednosti, omogućavanjem da se zabrana obavljanja djelatnosti koje uključuju neposredan i redovan kontakt sa djecom, izrečena nakon osude za krivična djela protiv polne slobode učinjena na štetu djeteta, može izreći trajno. Cilj ove izmjene je dodatno jačanje zaštite djece od ponovne viktimizacije i sprečavanje da se osuđena lica ponovo nađu u položaju koji im omogućava kontakt sa djecom i potencijalnu zloupotrebu povjerenja. Ova izmjena usklađena je sa Direktivom 2011/93/EU, a naročito sa članom 10, kojim se od država članica zahtijeva da preduzmu mjere radi sprečavanja da lica osuđena za krivična djela koja uključuju seksualno zlostavljanje i seksualno iskorišćavanje djece obavljaju djelatnosti koje podrazumijevaju redovan kontakt sa djecom.

AMANDMAN 5

Član 15 mijenja se i glasi:

„U članu 135 poslije riječi: „čl. 371 do 374“ dodaje se zarez i riječi: „člana 444“, a riječ „449b“ zamjenjuje se riječju „449d“.“

OBRAZLOŽENJE

Predloženim amandmanom mijenja se član 135 Krivičnog zakonika Crne Gore radi tehničkog usklađivanja odredbe kojom se upućuje na druge odredbe sa izmjenama izvršenim u odredbama koje se odnose na krivična djela povezana sa terorizmom. Ovom izmjenom obezbjeđuje se unutrašnja usklađenost odredaba Krivičnog zakonika Crne Gore i njihova međusobna usklađenost u dijelu upućivanja na druga krivična djela.

AMANDMAN 6

Član 16 mijenja se i glasi:

„U članu 138 stav 3 tačka 4 poslije riječi: „takav zahtjev nije podnesen“ dodaju se riječi: „osim za krivično djelo iz člana 444 ovog zakonika“.

U stavu 4 riječi: „čl. 268, 276a, 276b, 276c, 422, 422a, 423 i 424“ zamjenjuju se riječima: „čl. 268, 276a, 276b, 276c, 422, 422a, 423, 424 i 444“.

Poslije stava 5 dodaje se novi stav koji glasi:

„(6) Odredbe stava 3 tačka 4 i stava 4 ovog člana ne primjenjuju se na krivična djela iz čl. 204 do 211b ovog zakonika učinjena na štetu djeteta, niti na krivično djelo iz člana 444 ovog zakonika.“

OBRAZLOŽENJE

Predloženim amandmanom mijenja se član 16 Predloga zakona, odnosno dopunjuje se član 138 Krivičnog zakonika Crne Gore, kojim se uređuju pravne posljedice osude, isključivanjem mogućnosti primjene određenih odredaba o ublažavanju pravnih posljedica osude u odnosu na krivična djela protiv polne slobode učinjena prema djetetu, kao i krivično djelo trgovine ljudima. Ovom mjerom obezbjeđuje se viši nivo zaštite posebno ranjivih kategorija žrtava i usklađuje zakonodavstvo sa standardima Evropske unije u oblastima zaštite djece i borbe protiv trgovine ljudima. Izmjena je povezana sa zahtjevima Direktive 2011/93/EU, kao i Direktive 2011/36/EU o sprečavanju i borbi protiv trgovine ljudima i zaštiti njenih žrtava.

AMANDMAN 7

Član 17 mijenja se i glasi:

„U članu 142 poslije stava 12 dodaje se novi stav koji glasi:

„(12a) Imovinskom koristi pribavljenom krivičnim djelom se smatra i elektronski novac i digitalna imovina.“

U stavu 31 riječ „supružnici,“ zamjenjuje se riječima: „ili vanbračni supružnici, odnosno partneri u zajednici života lica istog pola i djeca svakog od partnera,“.

Stav 32 mijenja se i glasi:

„(32) Poslom od javnog značaja smatra se obavljanje profesije ili dužnosti koja je povezana sa povećanim rizikom za bezbjednost lica koje je obavlja u oblasti javne službe, poslova koje obavljaju nosioci pravosudnih funkcija, javnog informisanja, zdravstvene zaštite, obrazovno-vaspitne djelatnosti, poslova u socijalnoj i dječjoj zaštiti i pravne pomoći pred sudskim i drugim državnim organima.“

Poslije stava 32c dodaju se dva nova stava koja glase:

„(32č) Bezgotovinskim sredstvom plaćanja smatra se materijalni ili nematerijalni zaštićeni uređaj, predmet ili zapis, ili njihova kombinacija, koji nije zakonsko sredstvo plaćanja, a koji sam ili zajedno sa postupkom ili skupom postupaka omogućava imaocu ili korisniku prenos novca ili novčane vrijednosti, uključujući putem elektronskog novca ili digitalne imovine iz stava 32b ovog člana.

(32ć) Zaštićenim uređajem, predmetom ili zapisom smatra se uređaj, predmet ili zapis koji je zaštićen od imitacije ili prevarne upotrebe, naročito putem dizajna, kodiranja ili potpisa.“

OBRAZLOŽENJE

Predloženim amandmanom mijenja se član 17 Predloga zakona, odnosno dopunjuje se član 142 Krivičnog zakonika dodavanjem novih st. 12a, 32č i 32ć, kojima se precizira pojam imovinske koristi pribavljene krivičnom djelom, odnosno definišu pojmovi „bezgotovinski platni instrument“ i „zaštićeni uređaj, predmet ili zapis“. Izmjena je neophodna radi obezbjeđivanja jasne i sveobuhvatne normativne osnove za primjenu odredaba kojima se uređuju krivična djela povezana sa bezgotovinskim platnim instrumentima, posebno imajući u vidu potrebu usklađivanja relevantnih odredaba sa Direktivom (EU) 2019/713. Važeći Krivični zakonik ne sadrži izričitu definiciju bezgotovinskog platnog instrumenta niti zaštićenog uređaja, predmeta ili zapisa i, stoga, ne obuhvata u dovoljnoj mjeri i izričito nematerijalni oblik takvih instrumenata.

AMANDMAN 8

Poslije člana 25 dodaje se osam novih članova koji glase:

„Član 26

U članu 193v stav 2 riječ „djelatnošću,“ zamjenjuju se riječju „aktivnošću,“.

Član 27

U članu 204 stav 1 mijenja se i glasi:

„(1) Ko drugog silom ili prijetnjom prinudi na obljubu ili sa njom izjednačen čin, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.“

U stavu 3 riječi: „drugog prinudi na obljubu ili sa njom izjednačen čin sa trećim licem upotrebom sile ili prijetnjom da će neposredno napasti na život ili tijelo tog ili drugog lica“ zamjenjuju se riječima: „drugog silom ili prijetnjom prinudi na seksualne aktivnosti sa trećim licem“.

Član 28

U članu 206 stav 1 riječi: „izvrši obljubu ili sa njom izjednačen čin“ zamjenjuju se riječima: „izvrši obljubu, sa njom izjednačen čin ili drugu seksualnu aktivnost“.

Član 29

U članu 207 stav 2 poslije riječi „njege“ zarez se briše i dodaju riječi: „ili koje na drugi način uživa povjerenje, ima položaj autoriteta ili uticaj nad maloljetnikom“.

Poslije stava 5 dodaje se novi stav koji glasi:

„(6) Za pokušaj djela iz stava 1 ovog člana kazniće se.“

Član 30

U članu 208 stav 1 riječ „pet“ zamjenjuje se riječju „deset“.

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

„(3) Ako je djelo iz st. 1 ili 2 ovog člana učinjeno upotrebom sile ili prijetnje ili pod uslovima iz člana 205 stav 2 ovog zakonika,

učinilac će se kazniti kaznom predviđenom za to djelo.“

Dosadašnji st. 3, do 6 postaju st. 4 do 7.

Član 31

Član 211 mijenja se i glasi:

„Iskorišćavanje djece za proizvodnju materijala koji prikazuje seksualno zlostavljanje djece i predstave seksualnog zlostavljanja djece

Član 211

(1) Ko djetetu mlađem od četrnaest godina proda, pokloni, prikaže ili javnim izlaganjem, posredstvom informaciono-komunikacionih tehnologija ili na drugi način učini dostupnim slike, tekstove, audiovizuelne ili druge materijale koji prikazuju seksualno zlostavljanje djece ili mu prikaže predstavu seksualnog zlostavljanja djece,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(2) Ko navodi ili iskoristi dijete za proizvodnju slika, audiovizuelnih ili drugih materijala koji prikazuju seksualno zlostavljanje djece ili za predstavu seksualnog zlostavljanja djece,

kazniće se zatvorom od tri do deset godina.

(3) Kaznom iz stava 2 ovog člana kazniće se i ko svjesno i neovlašćeno snima, proizvodi, nudi, čini dostupnim, distribuira, uvozi, izvozi, pribavlja za sebe ili drugoga, posredstvom informaciono-komunikacionih tehnologija pristupa, prodaje, daje, prikazuje, javno izlaže ili posjeduje slike, audiovizuelne ili druge materijale koji prikazuju seksualno zlostavljanje djece.

(4) Ko svjesno prisustvuje predstavi seksualnog zlostavljanja djece iz stava 9 ovog člana, uključujući posredstvom informaciono-komunikacionih tehnologija,

kazniće se zatvorom od dvije do osam godina.

(5) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno prema maloljetniku, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(6) Ako je djelo iz stava 2 ovog člana izvršeno upotrebom sile ili prijetnje, učinilac će se kazniti zatvorom od tri do petnaest godina.

(7) Predmeti iz st. 1 do 3 ovog člana oduzeće se i uništiti.

(8) Materijalom koji prikazuje seksualno zlostavljanje djece, u smislu ovog člana, smatra se svaki materijal koji vizuelno prikazuje dijete ili lice koje izgleda kao dijete koje se bavi stvarnim ili simuliranim seksualno eksplicitnim ponašanjem, svako prikazivanje polnih organa djeteta ili lica koje izgleda kao dijete u primarno seksualne svrhe, realistično prikazivanje djeteta ili lica koje izgleda kao dijete koje se bavi seksualno eksplicitnim ponašanjem ili realistično prikazivanje polnih organa djeteta ili lica koje izgleda kao dijete u primarno seksualne svrhe, uključujući realistične slike, prikaze ili predstave generisane, kreirane ili izmijenjene digitalnim putem, uključujući putem vještačke inteligencije ili drugih tehnologija, kojima se prikazuje dijete ili lice koje izgleda kao dijete koje se bavi seksualno

eksplicitnim ponašanjem ili polni organi djeteta ili lica koje izgleda kao dijete u primarno seksualne svrhe.

(9) Predstavom seksualnog zlostavljanja djece, u smislu ovog člana, smatra se prikazivanje uživo, namijenjeno publici, uključujući posredstvom informaciono-komunikacionih tehnologija, djeteta ili lica koje izgleda kao dijete koje se bavi stvarnim ili simuliranim seksualno eksplicitnim ponašanjem ili prikazivanje polnih organa djeteta ili lica koje izgleda kao dijete u primarno seksualne svrhe, uključujući predstavu koja realistično prikazuje dijete ili lice koje izgleda kao dijete, bez obzira na to da li je taj prikaz kreiran, generisan ili izmijenjen digitalnim putem.

Član 32

U članu 211a stav 1 riječi: „navede dijete mlađe od četrnaest godina da prisustvuje silovanju, obljudi ili sa njom izjednačenim činom ili drugoj nedozvoljenoj polnoj radnji“ zamjenjuju se riječima: „navede dijete mlađe od četrnaest godina da prisustvuje seksualnim aktivnostima, uključujući seksualno zlostavljanje, čak i bez učestvovanja u tim aktivnostima, u seksualne svrhe“.

Poslije stava 3 dodaje se novi stav koji glasi:

„(4) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno prema djetetu ili maloljetniku koji je posebno ranjiv, naročito zbog odnosa zavisnosti, invaliditeta ili teške tjelesne ili duševne smetnje,

učinilac će se kazniti kaznom propisanom u st. 2 ili 3 ovog člana, u zavisnosti od uzrasta oštećenog.“

Član 33

U članu 211b riječi: „člana 211 st. 1 i 4“ zamjenjuju se riječima: „člana 211 st. 1 do 4“.

Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

„(2) Punoljetno lice koje, posredstvom informaciono-komunikacionih tehnologija, navodi dijete mlađe od četrnaest godina da dostavi materijal koji prikazuje seksualno zlostavljanje djece koji prikazuje to dijete,

kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.“

OBRAZLOŽENJE

Predloženim amandmanom dodaje se osam novih članova u Predlogu zakona, kojima se mijenjaju i dopunjuju odredbe čl. 193v, 204, 206, 207, 208, 211, 211a i 211b Krivičnog zakonika Crne Gore, u cilju preciziranja i proširivanja krivičnopravne zaštite od različitih oblika seksualnog nasilja i seksualnog iskorišćavanja djece, kao i daljeg usklađivanja nacionalnog zakonodavstva sa relevantnim evropskim i međunarodnim standardima.

Članom 26 Predloga zakona u članu 193v stav 2 Krivičnog zakonika Crne Gore riječ „djelatnošću“ zamjenjuje se riječju „aktivnošću“, imajući u vidu potrebu preciznijeg i adekvatnijeg terminološkog određivanja radnji koje mogu biti obuhvaćene predmetnom odredbom. Naime, pojam „djelatnost“ uobičajeno upućuje na određeno, organizovano i kontinuirano obavljanje poslova ili aktivnosti, često u okviru zakonitog obavljanja određenog zanimanja, funkcije ili druge profesionalne ili privredne aktivnosti. Takvo određenje nije u potpunosti odgovarajuće u kontekstu krivičnopravne norme, imajući u vidu da se krivičnopravnom zaštitom obuhvataju radnje koje su protivpravne i kojima se ostvaruju obilježja krivičnog djela, a koje mogu biti preduzete i pojedinačno, povremeno ili bez postojanja organizovane i kontinuirane djelatnosti.

Članom 27 predložene izmjene člana 204 Krivičnog zakonika imaju za cilj da pojasne i dopune odredbu kojom se uređuje krivično djelo silovanja, radi preciznijeg definisanja načina izvršenja ovog krivičnog djela i obezbjeđivanja sveobuhvatne krivičnopravne zaštite polnog integriteta i slobode izbora svakog lica. Izmjenom stava 1 pojašnjava se da se silovanje može

izvršiti prinudom, silom ili prijetnjom, kada se drugo lice, bez njegovog pristanka, prinudi da izvrši polni odnos ili sa njim izjednačenu radnju. Ovakva formulacija jasnije obuhvata različite oblike prinudnog postupanja kojima se povređuje polna sloboda žrtve, uz izričito naglašavanje odsustva pristanka. Izmjenom stava 3 dodatno se pojašnjava i proširuje radnja izvršenja u slučajevima kada učinilac prinudi, silom ili prijetnjom drugog na seksualne aktivnosti sa trećim licem. Time se obezbjeđuje da situacije u kojima učinilac ne preduzima neposredno seksualnu radnju prema žrtvi, već je prinudom, silom ili prijetnjom navodi da preduzme seksualne aktivnosti sa drugim licem, budu izričito obuhvaćene ovom odredbom. Predložene izmjene doprinose jasnijem i sveobuhvatnijem uređivanju različitih oblika seksualnog nasilja, jačaju krivičnopravnu zaštitu žrtava i dalje usklađuju nacionalno zakonodavstvo sa relevantnim evropskim i međunarodnim standardima u oblasti zaštite od seksualnog nasilja i zaštite polne slobode.

Članom 28 Predloga zakona mijenja se član 206 stav 1 Krivičnog zakonika Crne Gore, odnosno postojeći izraz „izvrši obljubu ili sa njom izjednačenu radnju sa djetetom“ zamjenjuje se izrazom kojim se izričito obuhvataju polni odnos, sa njim izjednačena radnja ili druga seksualna radnja sa djetetom mlađim od četrnaest godina. Predložene izmjene obezbjeđuju jasniju i sveobuhvatniju krivičnopravnu zaštitu djece mlađe od četrnaest godina od različitih oblika seksualnog zlostavljanja i omogućavaju precizniju terminologiju u Krivičnom zakoniku.

Članom 29 dopunjuje se član 207 Krivičnog zakonika Crne Gore proširivanjem okolnosti pod kojima se predmetno krivično djelo može izvršiti tako da obuhvati i situacije u kojima učinilac na drugi način uživa povjerenje, ima autoritet ili uticaj prema maloljetniku. Ovom izmjenom jača se zaštita djece i maloljetnika u situacijama u kojima učinilac zloupotrebljava odnos povjerenja, autoriteta ili uticaja, čak i kada taj odnos ne potpada pod posebne kategorije koje su već navedene u odredbi. Pored toga, izričito se propisuje kažnjavanje za pokušaj izvršenja krivičnog djela iz stava 1, čime se krivičnopravna zaštita proširuje i na ponašanje koje nije dovelo do dovršenja krivičnog djela, ali je neposredno započelo njegovo izvršenje. Izmjena je usklađena sa zahtjevima Direktive 2011/93/EU u pogledu kriminalizacije i efikasnog sankcionisanja ponašanja koje uključuje seksualno zlostavljanje i iskorišćavanje djece.

Članom 30 dopunjuje se član 208 Krivičnog zakonika Crne Gore povećanjem starosne granice iz stava 1 i uvođenjem kvalifikovanog oblika krivičnog djela kada je ono učinjeno upotrebom sile ili prijetnje ili pod okolnostima iz člana 205 stav 2 Krivičnog zakonika. Ovom izmjenom jača se krivičnopravna zaštita djece i obezbjeđuje strože kažnjavanje težih oblika krivičnog djela koji uključuju prinudu, silu, prijetnje ili druge okolnosti koje povećavaju težinu učinjenog djela. Izmjena doprinosi efikasnijoj zaštiti djece od seksualnog zlostavljanja i iskorišćavanja i usklađena je sa zahtjevima Direktive 2011/93/EU, a naročito čl. 3 i 9 te direktive.

Članom 31 mijenja se član 211 Krivičnog zakonika Crne Gore koji se odnosi na iskorišćavanje djece za potrebe materijala i predstava seksualnog zlostavljanja djece. Izmjenama se preciziraju i proširuju oblici zabranjenog ponašanja, uključujući nuđenje, distribuiranje, stavljanje na raspolaganje, proizvodnju, snimanje, pribavljanje, posjedovanje, pristupanje posredstvom informaciono-komunikacionih tehnologija i korišćenje materijala koji prikazuje seksualno zlostavljanje djece, kao i svjesno prisustvovanje predstavi seksualnog zlostavljanja djeteta, uključujući posredstvom informaciono-komunikacionih tehnologija. Odredbom se takođe uvodi sveobuhvatna definicija materijala koji prikazuje seksualno zlostavljanje djece, koja, između ostalog, obuhvata realistične slike, prikaze i predstave generisane, kreirane ili izmijenjene digitalnim putem, uključujući korišćenjem vještačke inteligencije ili drugih tehnologija, kao i definicija predstave seksualnog zlostavljanja djeteta. Izmjene jačaju krivičnopravni odgovor na savremene oblike seksualnog iskorišćavanja djece i obezbjeđuju da zakonodavstvo na odgovarajući način obuhvati tehnološki omogućene oblike materijala i predstava seksualnog zlostavljanja djece. Odredba je dodatno usklađena sa čl. 4, 5 i 6 Direktive 2011/93/EU.

Članom 32 dopunjuje se član 211a Krivičnog zakonika Crne Gore uvođenjem kvalifikovanog oblika krivičnog djela kada se dijete ili maloljetnik iskorišćava zbog posebno ranjivog položaja, uključujući usljed odnosa zavisnosti, invaliditeta ili teške tjelesne ili duševne

smetnje. Izmjenom se obezbjeđuje pojačana zaštita posebno ranjive djece i usklađuje odredba sa otežavajućim okolnostima utvrđenim članom 9 Direktive 2011/93/EU.

Članom 33 dopunjuje se član 211b Krivičnog zakonika Crne Gore tehničkom izmjenom stava 1 i uvođenjem novog stava 2 kojim se propisuje posebno krivično djelo navođenja djeteta mlađeg od četrnaest godina da dostavi materijal koji prikazuje seksualno zlostavljanje djece koji prikazuje to dijete. Nova odredba primjenjuje se kada punoljetno lice, posredstvom informaciono-komunikacionih tehnologija, navodi takvo dijete da dostavi materijal koji prikazuje dijete. Izmjena jača zaštitu od korišćenja informaciono-komunikacionih tehnologija za seksualno iskorišćavanje djece i obezbjeđuje da ponašanje usmjereno na pribavljanje materijala seksualnog zlostavljanja djece neposredno od djeteta bude izričito kriminalizovano. Izmjena doprinosi daljem usklađivanju Krivičnog zakonika sa čl. 5 i 6 Direktive 2011/93/EU.

AMANDMAN 9

Poslije člana 26 dodaju se dva nova člana koji glase:

„Član 27

Poslije člana 211d dodaje se novi član koji glasi:

„Nekažnjavanje djece žrtava

Član 211e

Za djela iz čl. 210, 211 i 211b ovog zakonika neće se kazniti dijete koje je kao neposredna žrtva bilo prinuđeno na učešće u kriminalnim djelatnostima kao neposredna posljedica izloženosti tim krivičnim djelima.“

Član 28

Član 225a mijenja se i glasi:

„(1) Ko protivno propisima zaposli dva ili više državljana trećih država koji nezakonito borave na teritoriji Crne Gore,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Ko uzastopno ili trajno zapošljava državljane trećih država koji nezakonito borave na teritoriji Crne Gore,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do tri godine.

(3) Ako je djelo iz st. 1 ili 2 ovog člana učinjeno pod posebno iskorišćavajućim uslovima rada, ili uz iskorišćavanje žrtve trgovine ljudima, ili zapošljavanjem maloljetnog lica, učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(4) Posebno iskorišćavajućim uslovima rada iz stava 3 ovog člana smatraju se uslovi rada u kojima postoji upadljiva nesrazmjera u odnosu na uslove rada zakonito zaposlenih radnika, što utiče na zdravlje i bezbjednost radnika i vrijeđa ljudsko dostojanstvo, uključujući i one koji proizlaze iz diskriminacije po osnovu pola ili druge diskriminacije.“

OBRAZLOŽENJE

Predloženim amandmanom dodaju se dva nova člana u Predlogu zakona kojima se dodaje novi član 211e u Krivični zakonik Crne Gore, kojim se propisuje nekažnjavanje djece žrtava određenih krivičnih djela koja uključuju seksualno iskorišćavanje. Dijete koje je, kao neposredna žrtva takvih krivičnih djela, bilo primorano da učestvuje u kriminalnim aktivnostima kao direktna posljedica svoje viktimizacije neće se kazniti za takvo ponašanje. Ovom odredbom jača se zaštita djece žrtava i odražava pristup usmjeren na žrtvu, u skladu sa članom 14 Direktive 2011/93/EU.

Takođe, mijenja se i član 225a Krivičnog zakonika Crne Gore koji se odnosi na nezakonito zapošljavanje državljana trećih zemalja koji nezakonito borave u Crnoj Gori. Izmjenama se pojašnjavaju oblici nezakonitog zapošljavanja i uvode strože sankcije za ponovno ili kontinuirano zapošljavanje, kao i kvalifikovani oblici krivičnog djela kada su radnici zaposleni pod posebno teškim uslovima rada ili kada su žrtve trgovine ljudima ili maloljetnici.

Posebno teški uslovi rada definišu se kao uslovi koji podrazumijevaju očiglednu nesrazmjernu u odnosu na uslove koji se primjenjuju na zakonito zaposlene radnike, kojima se ugrožavaju zdravlje i bezbjednost radnika ili povređuje ljudsko dostojanstvo. Izmjene su usklađene sa Direktivom 2009/52/EZ, a naročito čl. 4, 9 i 10 te direktive.

AMANDMAN 10

Poslije člana 28 dodaju se dva nova člana koji glase:

„Član 29

U članu 260 stav 1 mijenja se i glasi:

„(1) Ko napravi lažno bezgotovinsko sredstvo plaćanja ili ko preinači pravo bezgotovinsko sredstvo plaćanja u namjeri da se ono koristi kao pravo, ili ko protivpravno pribavi bezgotovinsko sredstvo plaćanja, uključujući pribavljanje nematerijalnog bezgotovinskog sredstva plaćanja izvršenjem krivičnog djela iz glave XXVIII ovog zakonika, ili ko pronevjerom od strane lica kojem je povjereno, nabavi za sebe ili drugoga, drži, prenese, distribuira ili učini dostupnim, radi prevare, falsifikovano ili protivpravno pribavljeno bezgotovinsko sredstvo plaćanja za koje je učinilac znao da je takvog porijekla, ili koristi takvo bezgotovinsko sredstvo plaćanja,

kazniće se zatvorom do tri godine.“

U stavu 2 riječ „kartice“ zamjenjuje se riječima: „bezgotovinskog sredstva plaćanja“.

U stavu 3 poslije riječi: „eura“ zarez se briše i dodaju riječi: „ili ako je učinilac djelo izvršio u sastavu kriminalne organizacije“.

Poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

„(5) Za pokušaj djela iz stava 1 ovog člana kazniće se.“

Član 30

U članu 262 stav 1 mijenja se i glasi:

„(1) Ko pravi, nabavlja, prodaje, drži radi upotrebe ili daje drugom na upotrebu uređaje, sredstva, računarske podatke ili druga sredstva namijenjena ili prilagođena prvenstveno u svrhe izvršenja nekog od djela iz člana 260 ovog zakonika, ili sredstva i materijale za falsifikovanje novca, bezgotovinskih sredstava plaćanja ili hartija od vrijednosti,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.“

OBRAZLOŽENJE

Predloženim amandmanom dodaju se dva nova člana u Predlog zakona kojima se mijenja član 260 Krivičnog zakonika radi usklađivanja sa Direktivom (EU) 2019/713 o borbi protiv prevara i falsifikovanja u vezi sa bezgotovinskim sredstvima plaćanja. Važeći član 260 obuhvata platne kartice, ali izričito ne obuhvata nematerijalne bezgotovinske platne instrumente. Predloženom izmjenom se, stoga, izraz „platna kartica“ zamjenjuje širim izrazom „bezgotovinski platni instrument“, čime se obuhvataju i materijalni i nematerijalni instrumenti. Istovremeno, preciziraju se radnje kojima se vrši krivično djelo tako da obuhvataju falsifikovanje, protivpravno pribavljanje, posjedovanje, prenos, distribuiranje, stavljanje na raspolaganje i korišćenje takvog instrumenta. Uvođenje strože kazne kada je krivično djelo učinjeno u okviru kriminalne organizacije obezbjeđuje usklađenost sa članom 9 stav 6 Direktive, dok se izričitim propisivanjem kažnjavanja pokušaja obezbjeđuje usklađenost sa članom 8 stav 2 Direktive.

Takođe, mijenja se član 262 stav 1 Krivičnog zakonika radi usklađivanja sa izmjenama člana 260 i članom 7 Direktive (EU) 2019/713. Izraz „platne kartice“ zamjenjuje se izrazom „bezgotovinski platni instrumenti“, dok se izričito obuhvataju uređaji, instrumenti, računarski podaci i druga sredstva prvenstveno namijenjena ili posebno prilagođena za izvršenje krivičnih djela iz člana 260. Time se takođe obezbjeđuje da sredstva namijenjena izvršenju krivičnih

djela koja uključuju nematerijalne bezgotovinske platne instrumente budu obuhvaćena odredbom.

AMANDMAN 11

Član 29 mijenja se i glasi:

„U članu 268 st. 1, 5 i 6 riječ „djelatnošću“ u različitom padežu zamjenjuje se riječju „aktivnošću“ u odgovarajućem padežu.

U stavu 2 riječ „izvršilac“ u različitom padežu zamjenjuje se riječju „učinilac“ u odgovarajućem padežu.

Poslije stava 4 dodaje se novi stav koji glasi:

„(5) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana izvršio obveznik u smislu zakona kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma ili odgovorno lice kod obveznika u vršenju svoje profesionalne djelatnosti,

kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.“

Dosadašnji st. 5, do 8 postaju st. 6 do 9.

OBRAZLOŽENJE

Predloženim amandmanom mijenja se član 29 Predloga zakona, odnosno dopunjuje se član 268 Krivičnog zakonika Crne Gore uvođenjem novog stava kojim se propisuje kvalifikovani oblik krivičnog djela kada je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana izvršio obveznik u smislu zakona kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma ili odgovorno lice kod obveznika u vršenju svoje profesionalne djelatnosti. Ovom izmjenom obezbjeđuje se strože kažnjavanje učinilaca koji, koristeći svoj profesionalni položaj i ovlašćenja u okviru djelatnosti obveznika, izvrše predmetno krivično djelo, imajući u vidu posebnu ulogu i odgovornost ovih lica u sistemu sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

AMANDMAN 12

Poslije člana 34 dodaju se dva nova člana koji glase:

„Član 35

Član 349 mijenja se i glasi:

„(1) Ko neovlašćeno izbriše, izmijeni, ošteti, prikrije ili na drugi način učini neupotrebljivim računarski podatak ili program,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana prouzrokovana šteta u iznosu koji prelazi tri hiljade eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(3) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana prouzrokovana šteta u iznosu koji prelazi trideset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(4) Ako je krivičnim djelom iz stava 1 ovog člana pogođen značajan broj računarskih sistema upotrebom alata namijenjenog ili prilagođenog prvenstveno u tu svrhu,

učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(5) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana izvršeno u sastavu kriminalne organizacije, ako je njime prouzrokovana znatna šteta ili je izvršeno protiv računarskog sistema kritične infrastrukture,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(6) Uređaji i sredstva upotrijebljeni za izvršenje krivičnog djela iz st. 1 do 5 ovog člana, ako su u svojini, učinioaca oduzeće se.

(7) Za pokušaj djela iz stava 1 ovog člana kazniće se.

Član 36

Član 350 mijenja se i glasi:

„(1) Ko unese, uništi, izbriše, izmijeni, ošteti, prikrije ili na drugi način učini neupotrebljivim računarski podatak ili računarski sistem u namjeri da omete rad računarskog sistema,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno u odnosu na podatke i programe koji su od značaja za državne organe, javne službe, ustanove, privredna društva ili druge subjekte, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana pogođen značajan broj računarskih sistema upotrebom alata namijenjenog ili prilagođenog prvenstveno u svrhe izvršenja tog djela, učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(4) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana izvršeno u sastavu kriminalne organizacije, ako je njime prouzrokovana znatna šteta ili je izvršeno protiv računarskog sistema kritične infrastrukture,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(5) Uređaji i sredstva upotrijebljeni za izvršenje krivičnog djela iz st. 1 do 4 ovog člana ako su u svojini, učinioca oduzeće se.

(6) Za pokušaj djela iz stava 1 ovog člana kazniće se.“

OBRAZLOŽENJE

Predloženim amandmanom dodaju se dva nova člana u Predlog zakona kojima se mijenja član 349 Krivičnog zakonika radi jačanja krivičnopravne zaštite računarskih podataka i informacionih sistema i daljeg usklađivanja zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije u oblasti sajber kriminala. Predloženim izmjenama preciziraju se teži oblici krivičnog djela u zavisnosti od posljedica, broja pogođenih informacionih sistema i načina izvršenja krivičnog djela, uključujući slučajeve kada je krivično djelo učinjeno u okviru kriminalne organizacije, kada je prouzrokovana znatna šteta ili kada je predmet napada informacioni sistem kritične infrastrukture. Takođe se izričito propisuje kažnjavanje pokušaja.

Takođe, mijenja se član 350 Krivičnog zakonika radi jačanja krivičnopravne zaštite informacionih sistema i daljeg usklađivanja sa zahtjevima Evropske unije u oblasti sajber kriminala. Predloženim izmjenama uvode se odgovarajuće kvalifikatorne okolnosti koje se odnose na značaj podataka i sistema, broj pogođenih informacionih sistema, upotrebu posebno prilagođenih sredstava, izvršenje krivičnog djela u okviru kriminalne organizacije, prouzrokovanje znatne štete i napade na informacione sisteme kritične infrastrukture. Takođe se izričito propisuje kažnjavanje pokušaja izvršenja osnovnog oblika krivičnog djela.

AMANDMAN 13

Član 38 Predloga zakona mijenja se i glasi:

„U članu 401a stav 2 riječi: „jedne do osam“ zamjenjuju se riječima: „dvije do deset“.

Stav 6 mijenja se i glasi:

„(6) Kriminalnom organizacijom iz stava 1 ovog člana smatra se strukturirano udruženje koje čine tri ili više lica, koje postoji određeni vremenski period i koje djeluje usklađeno radi vršenja jednog ili više krivičnih djela za koja se po zakonu može izreći kazna zatora od četiri godine ili teža kazna, u cilju pribavljanja, posredno ili neposredno, finansijske ili druge materijalne koristi ili moći.“

Poslije stava 6 dodaje se novi stav koji glasi:

„(7) Strukturirano udruženje, u smislu stava 6 ovog člana, je udruženje koje nije slučajno formirano radi neposrednog izvršenja krivičnog djela i nije potrebno da ima formalno određene uloge svojih članova, kontinuitet članstva ili razvijenu strukturu.“

OBRAZLOŽENJE

Predloženim amandmanom vrši se izmjena člana 38 Predloga zakona kojom se mijenja član 401a Krivičnog zakonika Crne Gore, kojim je propisano krivično djelo stvaranja kriminalne organizacije.

Predloženom izmjenom vrši se pooštavanje kaznenog raspona za pripadnike kriminalne organizacije, tako da se za ovo krivično djelo propisuje kazna zatvora u rasponu od dvije do deset godina.

Istovremeno, izmjenom člana 401a Krivičnog zakonika Crne Gore vrši se njegovo potpuno usklađivanje sa definicijom kriminalne organizacije sadržanom u članu 1 Okvirne odluke Savjeta 2008/841/PUP od 24. oktobra 2008. godine o borbi protiv organizovanog kriminala. Ovim se napušta prethodni normativni pristup prema kojem je za postojanje kriminalne organizacije bilo potrebno ispunjenje najmanje tri dodatna kriterijuma koji nijesu sadržani u navedenoj Okvirnoj odluci i koji su predstavljali dodatno ograničenje u odnosu na standard Evropske unije.

Prema novom rješenju, kriminalna organizacija definiše se kao strukturisano udruženje od tri ili više lica, koje postoji određeni vremenski period i djeluje usklađeno radi izvršenja jednog ili više krivičnih djela za koja se može izreći kazna zatvora u trajanju od najmanje četiri godine, sa ciljem pribavljanja, neposredno ili posredno, finansijske ili druge materijalne koristi.

Predloženim rješenjem uvodi se i definicija „strukturisanog udruženja“, kojom se izričito propisuje da nije neophodno da takvo udruženje ima formalno utvrđene uloge svojih članova, kontinuitet članstva ili razvijenu strukturu, čime se navedena odredba dodatno usklađuje sa članom 1 stav 2 Okvirne odluke Savjeta 2008/841/PUP.

Na ovaj način obezbjeđuje se preciznije i potpunije normativno uređenje krivičnog djela stvaranja kriminalne organizacije, otklanjaju se postojeća ograničenja u odnosu na relevantne standarde Evropske unije i stvaraju jasniji uslovi za efikasniju primjenu krivičnopravnih mehanizama u borbi protiv organizovanog kriminala.

AMANDMAN 14

Poslije člana 42 Predloga zakona dodaje se novi član koji glasi:

„Član 43

Član 405 mijenja se i glasi:

„(1) Ko bez propisane dozvole pređe ili pokuša da pređe granicu Crne Gore, naoružan ili upotrebom nasilja,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine i novčanom kaznom.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se stranac koji nema dozvolu za boravak u Crnoj Gori, ako se naoružan ili upotrebom nasilja zadržava na njenoj teritoriji ili se opire zakonitom udaljenju iz Crne Gore.

(3) Ko strance koji nemaju dozvolu za ulazak u Crnu Goru ili boravak u njoj nezakonito prebacuje na teritoriju Crne Gore, prevozi ih po Crnoj Gori ili im pomaže u skrivanju, ili ko jednog ili više takvih stranaca, u namjeri pribavljanja imovinske koristi za sebe ili za drugoga, nezakonito prebaci preko granice ili teritorije Crne Gore, prevozi ih po Crnoj Gori ili omogućiti nezakonit boravak,

kazniće se zatvorom od tri do deset godina i novčanom kaznom.

(4) Kaznom iz stava 3 ovog člana kazniće se službeno lice koje omogućiti strancu nezakonit ulazak na teritoriju Crne Gore ili nezakonit boravak u Crnoj Gori.

(5) Ko vrbuje ili okuplja ljude radi nezakonitog preseljavanja, nabavlja im lažna dokumenta ili organizuje prevoz ili na drugi način organizuje nezakonito preseljavanje, ili

organizuje preseljavanje dovođenjem u zabludu nadležnih organa u pogledu prave namjere ulaska na teritoriju Crne Gore,

kazniće se zatvorom od tri do deset godina i novčanom kaznom.

(6) Ako izvršenjem djela iz st. 3, 4 ili 5 ovog člana učinilac sebi ili drugome pribavi nesrazmjernu imovinsku korist ili obezbijedi radnu snagu bez pravnog osnova ili nekoga izloži opasnosti po život ili zdravlje, ili ako takva djela učini kao član kriminalne organizacije,

kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina i novčanom kaznom.

(7) St. 1 do 6 ovog člana primjenjuju se i na krivična djela učinjena u inostranstvu, ako je država u kojoj su učinjena, kao i Crna Gora, prihvatila zajedničku međunarodnopravnu obavezu sprečavanja takvih krivičnih djela, bez obzira na to gdje su učinjena, i koja je ta djela u svom zakonu adekvatno i na isti način definisala kao krivična djela.

(8) Ako je krivično djelo učinjeno na teritoriji Evropske unije, državljani njenih članica se prilikom primjene st. 2 do 5 ovog člana ne smatraju strancima.

(9) Sredstva namijenjena ili upotrijebljena za izvršenje djela iz st. 1 do 6 ovog člana, oduzeće se.“

OBRAZLOŽENJE

Predloženim amandmanom vrši se izmjena člana 405 Krivičnog zakonika Crne Gore, kojim se uređuje nedozvoljen prelaz državne granice i krijumčarenje ljudi. Izmjenama se preciziraju elementi krivičnog djela, proširuje obuhvat kažnjivih radnji i uvode kvalifikovani oblici kada je pribavljena nesrazmjerna imovinska korist, omogućeno nezakonito zapošljavanje, ugrožen život ili zdravlje lica ili kada je krivično djelo učinjeno u okviru kriminalne organizacije. Izmjene su usklađene sa standardima utvrđenim Direktivom 2009/52/EZ u pogledu zaštite radnika koji su državljani trećih zemalja i nezakonito borave u državi, kao i sa međunarodnim standardima u oblasti borbe protiv krijumčarenja migranata.

AMANDMAN 15

U članu 45 stav 1 riječ „djelatnosti,“ zamjenjuje se riječju „aktivnosti,“.

U stavu 6 poslije riječi „neposredna“ tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: „a riječ „djelatnostima“ riječju „aktivnostima“.

OBRAZLOŽENJE

Predloženim amandmanom propisuje se novi član u Predlogu zakona kojim se u članu 444 Krivičnog zakonika Crne Gore riječ „djelatnošću“ zamjenjuje riječju „aktivnošću“, imajući u vidu potrebu preciznijeg i adekvatnijeg terminološkog određivanja radnji koje mogu biti obuhvaćene predmetnom odredbom. Naime, pojam „djelatnost“ uobičajeno upućuje na određeno, organizovano i kontinuirano obavljanje poslova ili aktivnosti, često u okviru zakonitog obavljanja određenog zanimanja, funkcije ili druge profesionalne ili privredne aktivnosti. Takvo određenje nije u potpunosti odgovarajuće u kontekstu krivičnopravne norme, imajući u vidu da se krivičnopravnom zaštitom obuhvataju radnje koje su protivpravne i kojima se ostvaruju obilježja krivičnog djela, a koje mogu biti preduzete i pojedinačno, povremeno ili bez postojanja organizovane i kontinuirane djelatnosti.

AMANDMAN 16

Poslije člana 45 dodaje se novi član koji glasi:

„Član 46

U članu 445 stav 2 riječ „djelatnosti“ zamjenjuje se riječju „aktivnosti“.

OBRAZLOŽENJE

Predloženim amandmanom propisuje se novi član u Predlogu zakona kojim se u članu 445 stav 2 Krivičnog zakonika Crne Gore riječ „djelatnošću“ zamjenjuje riječju „aktivnošću“, imajući u vidu potrebu preciznijeg i adekvatnijeg terminološkog određivanja radnji koje mogu biti obuhvaćene predmetnom odredbom. Naime, pojam „djelatnost“ uobičajeno upućuje na određeno, organizovano i kontinuirano obavljanje poslova ili aktivnosti, često u okviru zakonitog obavljanja određenog zanimanja, funkcije ili druge profesionalne ili privredne aktivnosti. Takvo određenje nije u potpunosti odgovarajuće u kontekstu krivičnopravne norme, imajući u vidu da se krivičnopravnom zaštitom obuhvataju radnje koje su protivpravne i kojima se ostvaruju obilježja krivičnog djela, a koje mogu biti preduzete i pojedinačno, povremeno ili bez postojanja organizovane i kontinuirane djelatnosti.

AMANDMAN 17

Član 47 mijenja se i glasi:

„U članu 447 stav 1 tačka 4 riječi: „koja može da ugrozi život ljudi“ brišu se.

Poslije tačke 8 dodaje se nova tačka koja glasi:

„9) unošenje, uništenje, brisanje, izmjena, oštećenje, prikrivanje ili na drugi način činjenje neupotrebljivim računarskog podatka ili računarskog sistema,“.

OBRAZLOŽENJE

Predloženim amandmanom vrši se izmjena člana 47 Predloga zakona kojom se mijenja član 447 stav 1 tačka 4 Krivičnog zakonika Crne Gore.

Izmjenom se briše dio odredbe kojim se zahtijeva da određena sredstva budu podobna da ugroze život ljudi. Na ovaj način proširuje se obim krivičnopravne zaštite u oblasti terorističkih krivičnih djela i omogućava efikasnije sankcionisanje radnji koje predstavljaju pripremu ili su na drugi način povezane sa izvršenjem terorističkih krivičnih djela.

Predloženo rješenje usklađuje se sa Direktivom (EU) 2017/541 Evropskog parlamenta i Savjeta od 15. marta 2017. godine o borbi protiv terorizma i zamjeni Okvirne odluke Savjeta 2002/475/PUP i izmjeni Odluke Savjeta 2005/671/PUP, a naročito sa članom 3 Direktive, kojim su definisana teroristička krivična djela.

Istovremeno, predloženim izmjenama i dopunama preciziraju se i proširuju odredbe koje se odnose na teroristička krivična djela, propisivanjem novih oblika radnji izvršenja koje obuhvataju unošenje, uništenje, brisanje, izmjenu, oštećenje, prikrivanje ili činjenje neupotrebljivim računarskih podataka ili računarskih sistema.

Uvođenjem navedenih oblika radnji izvršenja krivičnopravna zaštita prilagođava se savremenim bezbjednosnim izazovima i razvoju informacionih tehnologija, imajući u vidu mogućnost korišćenja računarskih sistema i podataka za izvršenje terorističkih krivičnih djela, kao i za ugrožavanje funkcionisanja sistema od značaja za bezbjednost i društvo u cjelini.

Predloženim izmjenama obezbjeđuje se potpunije i efikasnije krivičnopravno suprotstavljanje savremenim oblicima terorizma i istovremeno unapređuje usklađenost nacionalnog krivičnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije.

AMANDMAN 18

Poslije člana 47 dodaju se dva nova člana koji glase:

„Član 48

Član 447a mijenja se i glasi:

„Ko distribuirati ili na drugi način čini dostupnom javnosti, bilo kojim sredstvom, posredstvom informaciono-komunikacionih tehnologija ili na drugi način, poruku sa namjerom podsticanja na izvršenje krivičnog djela iz čl. 447, 447c ili 447d ovog zakonika, kada takvo

postupanje, neposredno ili posredno, uključujući veličanje terorističkih djela, zagovara izvršenje tih djela i time izaziva opasnost da jedno ili više takvih djela bude izvršeno, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.“

Član 49

Član 447b mijenja se i glasi:

„(1) Ko u namjeri izvršenja djela iz člana 447 ovog zakonika ili krivičnog djela iz člana 449a ovog zakonika, vrbuje drugog da izvrši ili učestvuje u izvršenju tog djela ili da se pridruži grupi ljudi ili kriminalnom udruženju ili kriminalnoj organizaciji radi učestvovanja u izvršenju tog krivičnog djela,

kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovoga člana kazniće se i ko u namjeri izvršenja krivičnog djela iz čl. 447, 447c ili 447d ovog zakonika, ili uz znanje da su pružene vještine namijenjene korišćenju u tu svrhu, daje uputstva o izradi i korišćenju eksplozivnih naprava, vatrenog ili drugog oružja ili štetnih ili opasnih materija ili obučava drugog za izvršenje ili učestvovanje u izvršenju tog krivičnog djela.

(3) Ko prima uputstva o izradi ili korišćenju eksploziva, vatrenog ili drugog oružja ili štetnih ili opasnih materija, ili o drugim posebnim metodama ili tehnikama, u namjeri izvršenja ili omogućavanja izvršenja djela iz čl. 447, 447c ili 447d ovog zakonika,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.“

OBRAZLOŽENJE

Predloženim amandmanom vrši se izmjena člana 47 Predloga zakona kojom se mijenjaju čl. 447a i 447b Krivičnog zakonika Crne Gore, kojima se uređuju javno podsticanje na izvršenje terorističkog krivičnog djela, kao i vrbovanje, obučavanje i prihvatanje obuke za terorizam.

Izmjenama člana 447a Krivičnog zakonika Crne Gore precizira se pojam javnog podsticanja na izvršenje terorističkog krivičnog djela i obuhvataju savremeni načini širenja takvih sadržaja, uključujući korišćenje informaciono-komunikacionih tehnologija. Istovremeno, obuhvata se i veličanje terorističkih krivičnih djela kada takvo ponašanje stvara opasnost od izvršenja terorističkog krivičnog djela. Na ovaj način unapređuje se krivičnopravna zaštita od javnog podsticanja na terorizam i omogućava efikasnije reagovanje na savremene oblike širenja sadržaja kojima se podstiče izvršenje terorističkih krivičnih djela.

Izmjenama člana 447b Krivičnog zakonika Crne Gore proširuje se obuhvat kažnjivih radnji koje se odnose na vrbovanje, obučavanje i prihvatanje obuke za terorizam, uz preciziranje odgovornosti lica koja daju ili primaju uputstva za izvršenje terorističkih krivičnih djela, uključujući uputstva koja se odnose na eksplozive, oružje i opasne materije. Time se obezbjeđuje sveobuhvatnije krivičnopravno obuhvatanje radnji kojima se stvaraju uslovi za izvršenje terorističkih krivičnih djela.

Predložene izmjene predstavljaju dalje usklađivanje Krivičnog zakonika Crne Gore sa Direktivom (EU) 2017/541 Evropskog parlamenta i Savjeta od 15. marta 2017. godine o borbi protiv terorizma, a naročito sa čl. 5, 7, 8 i 9 Direktive, kojima se uređuju javno podsticanje na izvršenje terorističkog krivičnog djela, vrbovanje za terorizam, pružanje obuke za terorizam i prihvatanje obuke za terorizam.

Na ovaj način unapređuje se potpunost i preciznost krivičnopravnog okvira za borbu protiv terorizma, uz njegovo prilagođavanje savremenim oblicima komunikacije i načinima pripremanja i podržavanja izvršenja terorističkih krivičnih djela.

AMANDMAN 19

Član 48 mijenja se i glasi:

„Član 449 mijenja se i glasi:

„(1) Ko na bilo koji način obezbjeđuje ili prikuplja sredstva s ciljem da se ona koriste ili sa znanjem da će se koristiti u cjelosti ili djelimično za finansiranje vršenja krivičnih djela iz čl. 164, 337, 340, 341, 342, 343, 444, 447, 447a, 447b, 447c, 447d, 448, 449 i 449c ovog zakonika ili za finansiranje organizacija koje za cilj imaju vršenje tih djela ili pripadnika tih organizacija ili pojedinca koji za cilj ima vršenje tih djela,

kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko finansira putovanja u svrhu pripreme, planiranja, učešća ili vršenja krivičnih djela iz čl. 164, 337, 340, 341, 342, 343, 444, 447, 447a, 447b, 447c, 447d, 448, 449 i 449c ovog zakonika kao i pružanja ili pohađanja obuke s ciljem vršenja krivičnih djela iz 164, 337, 340, 341, 342, 343, 444, 447, 447a, 447b, 447c, 447d, 448, 449 i 449c ovog zakonika.

(3) Sredstvima iz stava 1 ovog člana smatraju se sva sredstva, materijalna ili nematerijalna, pokretna ili nepokretna, bez obzira na način sticanja i formu dokumenta ili isprave, uključujući elektronsku ili digitalnu, kojima se dokazuje svojina ili interes u odnosu na ta sredstva, uključujući bankarske kredite, putne čekove, novčane naloge, hartije od vrijednosti, akreditive i druga sredstva.

(4) Za postojanje krivičnog djela iz stava 1 ovog člana u odnosu na krivična djela iz čl. 447, 447c, 447d, 449a, 449b i 449c ovog zakonika nije potrebno da sredstva budu stvarno upotrijebljena, u cjelini ili djelimično, za izvršenje ili doprinos izvršenju tih djela, niti da je učinilac znao za koje konkretno krivično djelo će sredstva biti upotrijebljena.

(5) Sredstva iz stava 1 ovog člana oduzeće se.“

OBRAZLOŽENJE

Predloženim amandmanom vrši se izmjena člana 48 Predloga zakona kojom se mijenja član 449 Krivičnog zakonika Crne Gore, kojim se uređuje krivično djelo finansiranja terorizma.

Predloženom izmjenom vrši se usklađivanje sa preporukom 5.2. Komiteta Savjeta Evrope za evaluaciju primjene mjera za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma – MONEYVAL, koja se odnosi na krivično djelo finansiranja terorizma. U tom smislu, odredbom se obuhvata i finansiranje putovanja fizičkih lica koja putuju u državu koja nije država njihovog prebivališta ili državljanstva, sa ciljem izvršenja, planiranja ili pripreme za izvršenje, odnosno učešća u terorističkim aktima ili pružanja ili pohađanja obuke za izvršenje terorističkog akta.

Iako se predložena izmjena može posmatrati kao dopuna postojećeg člana, njome se suštinski precizira i proširuje obim krivičnopravne zaštite u okviru stava 1 člana 449. Naime, izričito se obuhvataju i pripremne radnje povezane sa izvršenjem krivičnih djela iz čl. 164, 337, 340, 341, 342, 343, 447, 447a, 447b, 447c, 447d, 448 i 449b Krivičnog zakonika Crne Gore.

Istovremeno, precizira se da za postojanje krivičnog djela finansiranja terorizma nije neophodno da su obezbijeđena sredstva stvarno iskorišćena, niti da učinilac zna konkretno terorističko krivično djelo za čije će izvršenje sredstva biti iskorišćena. Na ovaj način jasno se obuhvataju radnje finansiranja koje prethode izvršenju terorističkog krivičnog djela, čime se omogućava blagovremeni i efikasniji krivičnopravni odgovor.

Predložena izmjena usklađuje se sa članom 11 Direktive (EU) 2017/541 Evropskog parlamenta i Savjeta od 15. marta 2017. godine o borbi protiv terorizma, kao i sa relevantnim preporukama MONEYVAL-a, čime se dodatno unapređuje usklađenost nacionalnog krivičnog zakonodavstva sa međunarodnim i evropskim standardima u oblasti sprečavanja i suzbijanja finansiranja terorizma.

AMANDMAN 20

Poslije člana 48 dodaju se dva nova člana koji glase:

„Član 49

Član 449a mijenja se i glasi:

„(1) Ako se dva ili više lica udruže na duže vrijeme radi vršenja krivičnih djela iz čl. 447, 447a, 447b, 447c, 447d, 448 i 449 ovog zakonika,

kazniće se kaznom propisanom za djelo za čije vršenje je udruženje organizovano.

(2) Ko organizuje ili upravlja udruženjem iz stava 1 ovog člana,

kazniće se zatvorom od najmanje pet godina.

(3) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko učestvuje u aktivnostima udruženja iz stava 1 ovog člana, uključujući davanje informacija ili materijalnih sredstava ili finansiranje njegovih aktivnosti na bilo koji način, znajući da takvo učešće doprinosi kriminalnim aktivnostima udruženja.

(4) Učinilac djela iz st.1 do 3 ovog člana koji otkrivanjem udruženja ili na drugi način spriječi izvršenje krivičnih djela iz stava 1 ovog člana, ili koji doprinese njegovom otkrivanju,

kazniće se zatvorom do tri godine, a može se i osloboditi od kazne.“

Član 50

Poslije člana 449b dodaju se tri nova člana koji glase:

„Putovanje u svrhu terorizma

Član 449c

(1) Ko otputuje u državu koja nije Crna Gora ili uđe u Crnu Goru ili, nakon ulaska u Crnu Goru, priprema izvršenje ili učestvuje u izvršenju djela iz čl. 447, 447c ili 447d ovog zakonika, ili radi učestvovanja u udruženju iz člana 449a ovog zakonika, ili radi učestvovanja u udruženju iz člana 449a ovog zakonika, znajući da takvo učešće doprinosi kriminalnim aktivnostima tog udruženja, ili radi pružanja ili primanja obuke iz člana 447b ovog zakonika,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Ko organizuje ili na drugi način omogući, bilo kojom radnjom, putovanje iz stava 1 ovog člana, znajući da pružena pomoć služi toj svrsi,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

Druga krivična djela povezana sa terorizmom

Član 449d

(1) Ko izvrši krivično djelo iz čl. 412, 413 i 414 ovog zakonika u cilju izvršenja krivičnog djela iz čl. 447, 447c ili 447d ovog zakonika, učestvovanja u udruženju iz člana 449a ovog zakonika ili izvršenja krivičnog djela iz člana 449c ovog zakonika,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Ko izvrši krivično djelo iz čl. 239, 240 ili 250 ovog zakonika u cilju izvršenja krivičnog djela iz čl. 447, 447c ili 447d ovog zakonika,

kazniće se zatvorom od dvije do dvanaest godina.

Odnos prema krivičnim djelima terorizma

Član 449e

Za postojanje krivičnih djela iz čl. 447a, 447b, 449, 449a, 449b st. 3 i 4, 449c i 449d ovog zakonika nije potrebno da su ta krivična djela stvarno izvršena, niti je za krivična djela iz čl. 447, 447c ili 447d ovog zakonika potrebno utvrditi povezanost sa nekim drugim konkretnim krivičnim djelom.“

OBRAZLOŽENJE

Predloženim amandmanom poslije dosadašnjeg člana 48 Predloga zakona dodaju se dva nova člana Izmjenom člana 449a Krivičnog zakonika Crne Gore, kojim se uređuje udruživanje radi izvršenja terorističkih krivičnih djela, proširuje se obim krivične odgovornosti na lica koja aktivno učestvuju u kriminalnim aktivnostima udruženja, uključujući davanje informacija, materijalnih sredstava ili finansiranje njegovih aktivnosti. Na ovaj način preciznije se obuhvataju različiti oblici podrške udruženjima koja se formiraju ili djeluju radi izvršenja terorističkih krivičnih djela.

Istovremeno, dodaju se novi čl. 449c, 449d i 449e, kojima se propisuju nova krivična djela povezana sa terorizmom, i to putovanje u svrhu terorizma, druga krivična djela povezana sa terorizmom i odredbe koje uređuju odnos prema terorističkim krivičnim djelima.

Predloženim odredbama jača se krivičnopravni okvir za sprečavanje i sankcionisanje aktivnosti povezanih sa terorizmom, naročito u pogledu putovanja u druge države ili ulaska u Crnu Goru radi izvršenja terorističkih krivičnih djela, učestvovanja u terorističkim organizacijama, kao i pružanja ili prihvatanja obuke za terorizam. Istovremeno se precizira da, za određena krivična djela povezana sa terorizmom, nije neophodno da je osnovno terorističko krivično djelo stvarno izvršeno kao uslov za postojanje krivične odgovornosti, čime se omogućava pravovremeno krivičnopravno reagovanje na radnje koje predstavljaju neposrednu podršku ili pripremu za izvršenje terorističkih krivičnih djela.

Predložene izmjene predstavljaju dalje usklađivanje Krivičnog zakonika Crne Gore sa Direktivom (EU) 2017/541 Evropskog parlamenta i Savjeta od 15. marta 2017. godine o borbi protiv terorizma, a naročito sa članom 4, koji se odnosi na krivična djela povezana sa terorističkom grupom, članom 9, koji se odnosi na putovanje u svrhu terorizma, članom 10, koji se odnosi na organizovanje ili omogućavanje takvog putovanja, čl. 11 i 12, koji se odnose na finansiranje i druge oblike pomoći povezane sa terorizmom, kao i članom 13, kojim se propisuje da za određena krivična djela nije potrebno stvarno izvršenje terorističkog krivičnog djela kao uslov za postojanje krivične odgovornosti.

Na ovaj način unapređuje se potpunost i efikasnost krivičnopravnog okvira za borbu protiv terorizma, omogućava pravovremeno sankcionisanje različitih oblika podrške i pripremnih aktivnosti povezanih sa terorizmom i obezbjeđuje dodatno usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa standardima Evropske unije.

Imajući u vidu da se predloženim amandmanima dodaje određeni broj novih članova u Predlog zakona, neophodno je izvršiti odgovarajuću prenumeraciju postojećih članova Predloga zakona.

**PREDSJEDNIK,
mr Miloško Spajić**